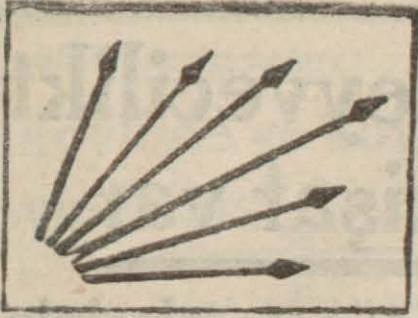

Aydın

ÜÇÜNCÜ YIL
No : 626
PERŞEMBE
7
Eylül 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASİ HALK GAZETESİ

Sayısı : 100 Para

Aydın'ın kurtuluş bayramı

Bugün güzel Aydınımızın düşman esaretinden kurtulup bütün Türk yurdile beraber istiklâl ve hürriyetine kavuştuğu mesut günün on yedinci yıldönümüdür.

27 Mayıs 1919 tarihinde isilâ ordusunun işgalı altına giren Aydın, üç buçuk sene kahramanca döğüşükten, felâketli ve acı günler yaşadıkdan sonra Ebedî Şef Atatürkün bizzat idare ettiği baş kumandan meydan muharebesile kazanılan büyük zaferin tabii bir neticesi olarak 7 eylül 1922 tarihinde kurtulmuştu.

Düşman süngüsünden canını kurtkran Aydın'ınlar, uşk etrafında dönen pervaneler gibi Mendresin karşı sahillerinden ayrılmadılar, her türlü mahrumiyetlere katlanak yıllarca bu mesut hâdisenin tahakkunu beklediler.

7 Eylül 1922 sabahı muzaffer Türk ordusunun bir cüzi olarak Aydın'a giren askeri müfrezemiz şanlı Türk bayrağını hükümet konağına çekerken, düşman kuvvetleri bütün bızlarla İzmir'e doğru kaçıyorlardı.

Aydın yanmış, yıkılmış, taş üstünde taş kalmamıştı. Artık o, yirminci asrın insan yatağı olan bir şehri değil sanki milâttan evvelki devirlerden kalma bir harabe, bir iskelettir.

Fakat, Türk milletinin inşa ve imar kabiliyeti elele veren cumhuriyet idaresinin feyizli ve müşfik yardımı, yarık Aydın'ı on beş yıl gibi kısa bir zamanda bir mamure haline getirdi.

Nüfusu yıldan yıla artan ve bünyesi yıldan yıla genişleyerek güzelleşen Aydın istikbalde Türkiye'nin en ileri şehirlerinden biri olacaktır.

Kahraman Türk ordusu!.. Bütün Türkiye ve Türk milletile beraber Aydın ve Aydın'ınları kurtaran sensin!

Bugün, Avrupanın göbeğinde milyonlarca insan birbirini boğazlamaya savaşıırken, Türk milleti, senin kahraman varlığınla derin bir emniyet ve huzur içinde bulunmaktadır.

Sana ebedî minnet ve şükranlar, Kahraman Türk ordusu.
Asaf Gökbel

Bugün yapılacak merasim

Aydın kurtuluşunun 17 inci yıldönümü münasebetiyle şehrin cadde ve sokakları bayraklarla donatılmıştır.

Bugün sabah saat 9,30'da bir askeri müfrezemiz şehrin istirdat temsilini yaparak hükümet konağına bayrak çekecek ve müteakiben Belediye ve Halk-evi adına nutuklar söylenecektir.

Bu esnada top atılmak suretile kurtuluş bayramı tesit edilecek, Atatürk büstüne çelenkler konacaktır.

Büyük Avrupa Harbi

Cephelerde bütün şiddetle devam ediyor

Almanlar dün Varşovaya yaptıkları hava hücumlarında 14 tayyare kaybettiler. Polonyalılar Karakoviyi mücadelesiz tahliye ettiler

Garp cephesinde şiddetli topçu düellosu oluyor

Almanya üzerinde uçan İngiliz tayyareleri 3 milyon beyanname attılar

Ankara 6 — Dün gece yarısından bugün saat 12 ye kadar alınan haberlere göre vaziyet:

CEPHELERDE:

Polonya umumî karargâhının 5 numaralı tebliği:

Düşman hava kuvvetleri bütün memlekette taarruzlarına devam etmekte, şehirleri ve askeri kolları bombardıman etmektedir.

Polonya tayyareleri Odoska civarında düşman zırhlı kollarını müessir surette bombardıman etmiştir.

14 düşman tayyaresi düşürüldük.

Tayyarelerimizden altısı üslerine dönmemiştir.

Cenubi garbi Polonyada düşmanın tazyiki durdurulmuştur.

Pomranyadada sükûnet vardır. Düşmandan top, ağır mitralyoz ve esir alınmıştır.

Varşova 6 — Eylülün dördüncü günü Alman tayyareleri Varşova üzerine akın yapmışlardır. 70 bombardman tayyaresi şehrin muhtelif yerlerine yangın bombaları atmışlardır. Tayyareler bilhassa fakir halk-

la meskûn olan mahallere taarruz etmektedir. 15 ölü bir çok yaralı vardır. Bir bömba bir çocuk gurubuna isabet etmiştir. 7 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bir düşman tayyaresi de bir ormana düşmüştür. Aranmaktadır.

Paris, 6 — Dün akşam neşrolunan 4 numaralı Fransız resmî tebliğinde:

Ren ile Mozel arasında düşmanla temasa girişildiğini ve Ren üzerinde imtidatlı istihkâmlar olduğu bildirilmektedir.

Londra, 6 — İngiliz istihbarat dairesi, korsan gemisi haline konulan üç Alman vapuru İngilizler ve bir kaç İngiliz vapuru da Alman gemileri tarafından batırıldığını bildirmektedir.

İngiliz tayyarelerinin Alman harp gemilerine hücumlarının neticeleri ilk tahmin edildiğinden çok fazladır.

İngiliz tayyareleri Ruhr üzerinde uçarak 3 milyondan fazla beyanname atmıştır. Tayyareler düşman tayyareleri tarafından karşılanmamış olduğundan hepsi

üslerine dönmüştür.

Ankara, 6 — Bugün saat 13 den saat 17 ye kadar alınan haberlere göre vaziyet:

Bu akşam neşredilen Fransız tebliğinde, dün akşam ve gece bazı ilerlemeler başladığını bildirilmektedir.

Alman tayyareleri saat 5 de Varşovayı bombardıman etmişlerdir.

Polonya resmî tebliği:

Ceubu garbide sayıca faik düşmana karşı Polonyalılar muvaffakiyetle müdafaa etmektedirler. 14 düşman tayyaresi düşürülmüştür. 6 tayyare kaybettiler.

Londra, 6 — Niyöz Kronkl gazetesi İngilterede komünist partis ile Faşist birliğinin dağıtıldığını yazmaktadır.

Londra, 6 — Yahudi birliği ajansı Dr. Vaysman başvekil Çemberlayne bir mektup yazarak, demobrasilerin davası için açılan cidalde İngilterenin yanı başında mevki almağa karar verilmiş olduğunu temin etmiş ve daha mübrem ihtilâflar karşısında bu ihtilâfları unutmakla

bahtıyarız demıştır.

Başvekil Çemberlayn doktor Vaysmana hararetle teşekkür etmiştir.

Ankara 6 — Bugün saat 17 den 20 ye kadar alınan haberlere göre vaziyet:

Polonyalılar mücadelesiz olarak Karakoviyi tahliye etmişlerdir. Almanlar şehre girmişlerdir.

Lüksemburg ve İsviçrede bulunan muhabirlerin bildirdiğine göre Majino hattında şiddetli bir topçu düellosu başlamış ve bütün gece aynı şiddetle devam etmiştir.

Alman tayyarelerinin İngiliz sahillerine yaklaştığı haber alınmışsa da İngiliz topraklarına girdikleri tesbit edilememiştir.

Vaşington 6 — Reiscumhur Ruzvelt matbuata verdiği beyanatta Amerikalıları Amrikaya getirecek olan vapurlara harp gemilerinin refakat etmiyeceğini yalnız vapurların Amerika bayrağı resmetmelerini ve mutad yolları takibetmelerini ve bütün ışıklarını yakmalarını söylemiştir.

Cumhurreisimiz

Sovyet büyük elçisini kabul ettiler

Ankara, 6 — Reiscumhur İsmet İnönü bugün saat 16 da Sovyet büyük elçisini kabul etmiştir. Bir saattan fazla süren bu kabul esnasında Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu da hazır bulunmuştur.

İngilterede

18 yaşından 45 yaşına kadar mecburî askerlik

Londra, 6 — 18 yaşından 45 yaşına kadar mecburî askerlik kanunu avam ve lordlar kameraları tarafından kabul edilmiştir.

Brezilya

Bitaraflığını ilân etti

Riyodöjaneyro, 6 — Brezilya cumhurreisi, Brezilyanın bitaraf kalacağı hakkında iki kararnameye imza etmiştir.

Hükûmet merkezi VARŞOVADAN KALDIRILIYOR

Ankara 6 — Bugün saat 20 den 23 e kadar alınan haberlere nazaran vaziyet:

Polonya umumî karargâhının harp tebliği:

Varşovanın 50 ilâ 60 kilometre şimali garbisinde çok şiddetli muharebeler olmaktadır. Polonya kuvvetleri cenubi garbi cephesinde düşmanın faik kuvvetlerine karşı mukavemet etmektedirler.

İsveç hükûmetinin Varşovadaki elçisi hükûmet merkezinin nak-

ledilmiş olduğu Büblene gitmiştir.

Garp cephesinden yeni bir haber alınamamıştır.

Belgrad, 6 (Radyo) — Alman kıtaatı Branberg şehrini istirdat etmiştir.

Bir İsveç gazetesinin bildirdiğine göre Amerika ve İngilterenin elçileri Varşovadan müfaretat etmişlerdir. Halkın bir çoğu Varşovayı terketmektedir. cephedeki top sesleri Varşovadan işitilmektedir.

İngiliz tayyareleri

Almanya üzerinde keşif uçuşları yaptı

Londra, 6 — İngiliz istihbarat dairesinin bildirdiğine göre İngiliz askeri tayyareleri Almanya üzerinde keşif uçuşları

yapmışlar ve hiç bir düşman tayyaresinin taarruzuna uğramadan salimen hareket üslerine avdet etmişlerdir.

Fransa hükûmeti

Fransadaki Alman emvaline vaziyet etti

Belgrad, 6 (Radyo) — Alman istihbarat bürosunun bir tebliğine nazaran Fransa hükûmeti Fransada bulunan Alman tebasının emval ve emlakine vaziyet etmiştir.

Yugoslavya

Kralının doğumunun 17 inci yıldönümü

Belgrad 6 (Radyo) — Yugoslavya kralı ikinci Piyerin doğumunun 17 inci yıldönümü parlak bir surette tesit edilmiş fakat mutad ve fevkalâde merasim yapılamamıştır. Bütün Yugoslavya genç krala sevgi ve bağlılıklarını tezahür ettirmişlerdir.

Bu münasebetle büyük bir ayini ruhani yapılmış, mersim-de başvekil ile nazırlar Papa vekili ve Majeste kralın vekili hazır bulunmuşlardır.

Küglüye faideli bilgiler:

TÜTÜNCÜLÜK

- 5 -

Yaprak tütün bakımı ve işlemesi

Ekiciden satın alınan denklereki tütünlerin umumiyetle ne vileri, cinsleri, renkleri karışık tır. Bunlar olduğu gibi fabrikalara verilecek olsa, siğaraların içimleri birbirini tutmaz Bu tütünlerin kıyılacağı zamana kadar yani aşağı yukarı iki sene fabrikalarda olduğu gibi saklanması zor olur. Bozulmaları, çürümeleri yahut nefasetlerini kaybetmeleri ihtimali vardır. Bunun önünü almak üzere ekiciden satın alınan tütün denkları temiz havadar az rutubetli ve içeriye dışarının hararet ve rutubetini kolaylıkla geçirmeyecek ve sırf bu iş için yapılmış binalara konur. Bu binalara Tütün bakımevi denir Tütün denkları buralarda ekisiperler ve bu iş için yetiştirilmiş istifci tabir edilen usta işçiler muhafaza eder. Zamana vü tütünün durumuna göre tütünlere bakarlar.

Yeni tütünlerin bir de kızışma fermentalama zamanı vardır. Bu zamanda tütünün bakılmasına deha çok dikkat edilir, edilmese tütünler çürüyebilir. nefasetleri kaybolur ve değerleri düşer.

Kızışmayı geçiren tütünler işlenmek üzere işleme evlerine gönderilir. Burada işleme işçileri ekicinin yaptığı denkları demetleri bozar, tütünlere tekarak yaprak yaprak açar, rengine nevide eline cinsine göre ayırır. Aynı cins veya aynı evsafıta olmak üzere ayrılan yapraklar bir araya toplanır. Ve yeniden demet yapılır. Bu demetler bir denklik kadar olunca, bir araya getirilerek yeniden denkle yapılır. Bu denklere de işlenmiş tütün denkları denir. Böyle bir dengin içinde bir nevi ve bir cins tütün vardır. Bizim tütünlerimiz samsunkari, rumelikari ve tonga namile 3 şekilde işlenir.

İşlenen tütün denkları fabrikalara verinceye kadar tekrar bakım evlerine alınır. İstif işçileri tütünlere iyi saklamak üzere lazım gelen fenni işleri yapar.

Harmanlar

Tütünün 3 türlü içimi vardır. Yavaş tok ve sert. Bu içime göre de harmanlar üçe ayrılır.

Yavaş, tok ve sert diye 3 e ayrılan harmanlar tekrar iyi orta ve aşağı olmak üzere 3 e bölünür. Ekisiperler harmanları her tütünün içimini bilirler. Böylelikle her harmana girecek tütünü ayırırlar.

Ayrılan tütünlere göre her harman için bir reçete yapılır. Fabrika harman yapacağı sıralarda reçeteye göre bakım evinden tütün alır. Fabrikadaki işçiler tarafından bu tütünlere tekrar yaprak yaprak açılır, içinde bozuk yapraklar varsa çıkarılır. Harmana girecek olan yapraklar harman yerlerinde birbirine iyice karıştırılır. Tütünlere kuru ise lüzumu kadar

tavlandırılır. Harmanlar bir gün dinlendirildikten sonra kıyım yolların. Tütünlere kıyım makinelerinde kıyılır, kasalara konulur, kıyılmış tütünlere bir iki gün dinlendirildikten sonra siğara makinelerine gönderilir. Siğara makineleri tütünlere siğara haline kor. Bütün bu işler harmanlıların, usta işçilerin gözü önünde çok dikkatle yapılır. Yapılan siğaralar bir az kurutulur, ve paketlere doldurularak satışa çıkarılır.

Tütün ve tütün inhisarı kanunu

Kıyılmış tütün, siğara tönbeği ve bilumum tütünden yapılmış mamulâtın memleket içindeki satışı Devletin inhisarındadır. Hiç bir kimse tütünü kıyarak izemez ve satamaz. Eğer bu yasağı yaparsa kaçakçı sayılır ve cezalandırılır.

Kanunda memleketin nelerinde ve kimler tarafından tütün ekilebileceği ve tütün ekicilerinin ne gibi vazifeleri bulunduğunu yazılır. Tütün dikmek isteyen çiftçilerin bütün bunları öğrenmeleri ve kanunu alıp okumaları lazımdır. Anladıkları noktaları mahalli inhisarlar idaresi memurlarından sormaları ve kanunun emir ettiği yoldan yürümeleri icap eder.

Devlet inhisarı ve eski reji
Tütün inhisarı eskiden reji denilen bir yabancı şirketin elinde idi. Bu şirket gelirinden pek az bir kısmını devlete veriyordu. Daha ziyade kendi kârına bakıyordu. Bu şirketin memleketimize çok zararı olmuştur. Ekicinin tütününü ucuz satın alır, pahalıya satardı. Kaçakçıları kovalamak için milleti birbirine kırdırır, bir çok yuvaları söndürürdü. Sonunda cumhuriyet hükümeti bu işde de imdada yetişti. 1925 senesinde reji şirketini bütün mevcut mallarıyla birlikte satın aldı.

Eski reji şirketi kârından her sene en çok 3,5 milyon lirayı hükûmete veriyordu. Devlete geçtikten sonra ilk yılda bu kâr 17 milyon lirayı aştı. 937 yılında ise 30 milyon liraya yaklaştı. Devlet bu gelire dayanarak memleketi imar için çalışmaktadır. Yapılan demir yollarının çoğu bu gelirle meydana geldi. Hem halk hem de hükümet kazanmağa başladı.

Devlet inhisarının tütüncülüğe yaptığı yenilikler

Yirminci asırda her şeyin dev adımlarıyla ilerlediği görülmektedir. Kendimizi bu hıza uydurmak zorundayız. Diğer memleketlerden daha çok çalışmalıyız ancak böylelikle bizden ileri olanlara yetişebiliriz. Bu devirde yalnız çalışmak yetmez. Bilmekte ister. Çünkü bilgisiz programsız çalışmaların çoğu boşa gider.

Bunun için tütün işleri devlet inhisarının eline geçince evvelâ ne gibi işlerin yapılması lazım geleceği düşünüldü, yeni yeni

Veraset ve intikal nizamnamesinde değişiklik yapıldı

Veraset ve intikal vergisi nizamnamesinin 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ölen kimsenin vesikalara müstenit borçlarıyla kanunun 13 üncü maddesinde zikredilen borçlar ve masraflar, varislerine intikal eden vergiye tabi olan ve olmuştan malların kıymetleriyle mütenasiben taksim olunarak her birine isabet eden miktar mezkûr kıymetlerden ayrı ayrı indirilir. Tahribi bulunan çekle tâbi vesaikin kanunen muayyen olan veya taraflarca hususî bir şekilde yapılması kararlaştırılmış bulunan akitlerde tekrerrür eden şekilde olması lazımdır. Bunun haricinde bulunan vesikalar, borçlar kanununun 12, 13 ve 15 inci maddelerindeki hükümlere muhtabık ise kabul olunur.

İkametgâhi yabancı memlekette bulunan ölünün borçlarından yalnız Türkiyede vergiye tabi menkul ve gayrimenkul malları gibi kabul edilir. Ölen kimsenin ticarî borçları varsa, bunların ticarî defterler ve bunlara ait muhaberât ve vesikaların tevsih edilmesi lazımdır."

YURD YAVRULARINA:

Kış yaklaşıyor. Yoksul kardeşlerinizi kışın souktan, hasta olmaktan kurtarmak için eski ELBİSE, AYAKKABI, çamaşırlarınızı Çocuk Esirgeme Kurumuna vermenizi Kurum saygıyla diler.

Ziya

9/6/939 tarih ve 180,692 numaralı ilk öğretim diplomamı zayi ettiğimden yenisini alacağım cihetle mezkûr diplomanın hükmü yoktur.

Nazillinin Karaçay mahallesinden Kuzum hacı şehir sokağında No. 2 hanede Mehmet kızı Baise Kılınç (219)

mühassaslar yetiştirildi, çalışma programları çizildi, hemen işe bağlandı. Ekicinin ve devletin hakkını gözetecek bir çok çareler bulundu. tohumların iyileştirilmesine çalışıldı. Tütün alımında, bakımında işleme sinde, harmanlarda bir çok faydalı yenilikler yapıldı. Bu meydana yeniden yapılan ve yapılmasına devam edilmekte bulunan tütün enstitüsünün tütün fabrikalarının, tütün bakım ve işleme evlerinin Avrupada da eşleri az bulunur intizam ve mükemmeliyetlerde olmalarına gayret edildi ve edilmektedir.

Kısaca anlattığımız tütüncülük memleket gelirinde büyük bir yer tuttuğu gibi ekildiği günden siğara olup içilinceye kadar bir çok ellerden geçmekte ve bu suretle memleketin hayatında bir çok çalışmalar doğurmaktadır. Bu yüzden binlerce aile geçinmektedir.

Bağcılık ve meyvecilikte büyük inkişaf var

Ziraat Vekâleti müesseselerinin dağıttığı asma miktarı 16, meyveli fidan 4 milyonu buldu

Ziraat Vekâleti meyvecilik ve bağcılık üzerindeki çalışmalarından bugüne kadar elde edilen neticeleri tesbit etmiştir. Memleket bağcılığını iyice tetkik etmek, satış noktasından nefsinde iyi vasıfları tophyan üzüm çeşitlerini ayırmak, filoksra tahribatına uğramış yerlerde Amerika asmaları üzerinde çalışmak, en iyi ve ucuz bağ işletme şekillerini arayıp bulmak, üzüm kurutma usulleri etrafında devamlı tecrübeler yaparak daha iyi şekiller bulmak üzere İzmirde kurulan bağcılık istasyonu ile, Amerika asma fidanlıkları çok verimli olmuşlardır.

Evvelce sadece 80 dekar büyüklüğündeki Erenköy asma fidanlığı varken bugün bunların sayısı Ankara, Bilecik, Halkalı, Kırklareli, Tekirdağ ve Manisa olmak üzere 7 ye ve sahaları 1307 dekara çıkarılmıştır. Fidanlıkların istihsal miktarları devamlı olarak artmaktadır. Yapılan bir istatistiğe göre, Amerika asma fidanlıklarının dağıttıkları köklü ve eşik köklü asma fidanı miktarı şu şekilde artmıştır:

1924 te 6.725, 1925 te 53.632, 1926 da 163.941, 1927 de 223.172, 1928 de 254.541, 1929 da 359.511, 1930 da 483.721, 1931 de 535.198, 1932 de 541.414 1933 de 825.676 1934 de 1.345.755 1935 de 2.396.953, 1936 da 2.479.555, 1937 de 2.574.250, 1938 de 3.022.965, yekûn 15.167.013 ü bulmuştur.

Ziraat vekâleti, bu müesseselere, toprağa göre muvafık tipler tesbiti, yeni ve iktisadî bağ dikme usulleri, işletme ve bakım hususuna denemeler yapılması, bağ buzumu zamanının tesbiti, en son iktisadî koruma ve nakil şekillerinin tayini, bağlarda kullanılacak âletlerin gözden geçirilmesi, seçilmesi ve tav-

siyesi, tecrübe ve örnek kolleksiyon bağlarının tesisi gibi vazifeler de vermiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan meyvecilik mevzuu üzerinde alınan tedbirler de müsbet neticelerini vermeye başlamışlardır. Meyvecilik hususunda Ziraat Vekâletinin tatbik etmekte olduğu program şu esasları ihtiva etmektedir.

Cihan piyasalarının istediğine uygun şekilde meyve istihsalini çoğaltmak, muhitindeki meyve müstahsillerine fidan yetiştirmek, meyve bahçelerinde fenni bakım usullerini öğretmek, büyük gösterişli, iyi vasıflı standart tipte nakliyata dayanır meyve çeşitleri arayıp bulmak ve elde etmek, iktisadî meyve muntakaları yaratmak, bahçe sahiplerinin istifade derecelerini arttırmak, istihsal masraflarını azaltmak ve değersiz meyve çeşitlerini iskarta etmek, yabancı ağaçları aşılama, dekara isabet eden gelir derecesini fazla laştırmak, meyve bahçelerinin iktisadî şekilde işletmesine dair tecrübeler yapmak, devşirme zamanlarını tayin etmek ve usullerini öğretmek, meyve istandarizasyonu üzerinde çalışmak, en iyi ambalaj usullerini müstahsile öğretmek, her muntakaya uygun meyve çeşitlerini bulmak ve tavsiye etmek, kuru meyvecilik etrafında uğramak, meyve kurutma ve saklama tekniğini halka öğretmek, maksada en uygun şekilde nakliyatın nasıl ve ne gibi şartlarla yapılacağını tesbit etmek, hasılı meyvecilik ve fidancılığı ilgilendiren bu ve buna benzer mevzular üzerinde devamlı şekilde çalışmak...

Millî gelirlerin en sağlam temellerinden biri olan meyvacılık için bu program muvaffakiyetle tatbik edilmiş ve sahaları 10 - 20 hektar büyüklüğünde olan elma, incir, zeytin, Narenciye, fındık, kayısı, meyvacılık istasyonları kurulmuş, aynı zamanda üretme ve bakım işleriyle uğramak, muhite örnek olmak masadiyle de bunların muntaka ve mahsullerinin nevine göre Arifiye, Aydın, Gireson, İzmir, Antalya, Gaziantep ve Malatyada tesis olunmuştur. Ziraat vekâletinin bugüne kadar kurduğu bu müesseselerin sayısı 17 ye ve sahaları da 3859 dekare baliğ olmaktadır.

Bu seneye kadar dağıtılan meyveli fidan sayısının her yıl göre taksimi şudur. Yekûn olarak 3.914.349 sayısını bulmaktadır. Bu miktara hususî idare, belediye ve orman fidanlıklarından tevzi edilen fidan miktarı dahil değildir.

1924 de 23.349, 1925 de 273.697, 1926 da 206.045, 1927 de 230.340, 1928 de 239.963, 1929 da 290.713, 1930 da 253.834, 1931 de 332.411, 1932 de 293.182, 1933 de 203.357, 1934 de 219.713, 1935 de 279.217, 1936 da 334.926, 1937 de 365.124, 1938 de 368.478.

Köycülük konuşmaları :

Her köylüde ve köy odasında ve herkesin evinde hangi kanunlar bulunmalıdır

Kanunun bize olan münasepeti nedir ? Kanunlara neye ihtiyacımız vardır

Hukuk mahkemelerine dava nasıl açılır

Bu, yalnız köylünün değil hattâ kendini münevver sayan yurtdaşların da ilgi göstereceği bir şeydir. Münevver sayılan çok insanlar vardır ki en basit hukuk bilgisine bile malik olmadıklarından en basit bir hukuk için avuç dolusu para harcamak zorunda kalır.

Demokrasinin taşıdığı mana her vatandaşın kanun önünde eşit olması, müsavi şekilde muameleye mazhar bulunmasıdır. Bu, herkesin kendi kanunlarını azıcık olsun bilmesiyle bir değer kazanır. Bugün, dış ellerde yaşayan ve münevver olsun olmasın her insanın kütüphanesinin baş yerini memleketinin kanunları doldurur. Her birimiz, seçim nasıl yapılır, seçimde adı deftere geçmemiş olan seçici ve seçilenin ne gibi hakları vardır, hak nasıl aranır, nasıl kovalanır, bunun gibi işleri bilmezse o memlekette demokrasinin tatbik edildiğini ve bu prensibin yaşayışın içine katıldığı iddia olunabilir mi?

— İyi yurtdaş, milletinin kanunlarını bilmek ve kanunlara uymakla yüküldür. Eğer bunlar bilinmezse, memlekette kanunun hakim olduğu hakkındaki iddia manasızlaşır. Degersizleşir. Onun için hepimiz, köylüsü, kasabalısı, şehirlisi aşağıdaki ana kanunlarımızı ve mümkünse her biri beş on kuruş olan diğer hususi kanun, nizamname ve talimatnameleri satın alarak

değişmeleri bile kovalamalıdır. Sırası gelince, on kuruş verilerek satın alınan bir kanunun size yüz binlerce lira kazandıracağını hiç unutmamalıdır.

— Türk kanunu medenisi, borçlar kanunu, icra iflas kanunu, ticaret kanunu, harç tarifesi kanunu, noter kanunu, avukatlar kanunu, ceza kanunu, hukuk mahkemeleri usulü kanunu, ceza mahkemeleri usulü kanunu, deniz ticareti kanunu, köy kanunun, mebus seçimi kanunun, belediye kanunu, istimlak kanunu, kazanç, arazi, kanunları...

— Bilhassa bu kanunlar her halde tedarik edilmelidir. Her birinin fiatı on kuruştan altmış kuruşa kadar her kitapçıda satılır. Üç beş lira vererek bunları tedarik etmek her yurtdaşın vatandaşlık vazifesidir. Biz devlete karşı vazifelerimizi, kanunlara itaatla, kanunlara itaat ise, kanunları bilmekle ife edilir.

— Köylerde, orman kanunu, hayvanların çalışmasının önlenmesine dair olan kanun, ve diğer bazı kanunlar da bulunmalıdır.

— Her iş, kanunla görülür. Bir hususta ihtilafa düşersek, o işin kanunu bulur ve anladığımız ve bilmediğimiz kanun hükmünü arar ve bulur ve böylelikle yanlış yollara, boşuna para harcamalarına engel olmuş oluruz.

HİKÂYE

NAİM ÖZEL

Ayşe Eminenin oğlu

— 5 —

— Beni eve götürür müsün ?
— ...!

Hasan cevap vermedi.. Biraz evvel çarpışan ihtimaller tekrar kafasının içinde doğuşundan başlamışlardı. Hayretle çavuşun gözlerine bakıyor sanki onların renginden babasını keşfedeceğini zannediyordu.

Çavuş Hasan kollarının arasında havaya doğru kaldırdı. Ve — Hasan ben sen'n babanım. İşte Hasan asker baban benim. Diyerek yanaklarından senelerin bağrında biriktirdiği hasret ve iştiaqla öptü...

Muallim ve oradaki çocuklar biraz hayret biraz da Hasanın hesabına sevinçle genç askeri seyrediyorlardı. Baba ogul sanki etrafın tesirinden tecrit edilmişler gibi her şeyi unutmuşlardı.

Hasan Bekir çavuşun kolları arasında evlerine geldi. Kapıdan girdikleri zaman ihtiyar Ayşe nine avluda ineklere ot veriyordu. Hasan :

— Ana babam geldi. Asker babam geldi gayri. Diyerek Ayşe ninenin yanına koştu. Ayşe nine çavuşu kapının önünde görünce şaşırılmıştı. Bu bilmediği adan Hasanın nereden babası oluyordu. Çavuş sevinçle nineye doğru yaklaştı ellerini uzun uzun öptükten sonra tahta boşluğa oturdular. Ayşe nine bu bilmediği askere bakıyor oğlunu nasıl tanıdığını ve şimdiye kadar neden oğlunu aramayıp şimdi Hasanı kendi çocuğu diye buraya kadar gelmiş bulunuyordu. Bunları düşünüyorken bir taraftan da Hasana uydurduğu masalların doğru çıktığına ve

Hasanı sukutu hayale uğratmadığına seviniyordu. Bu sevincinde birazda kendine pay vardı. Hasan ineklere su vermek için onların yanından ayrılmıştı. Bekir çavuş Ayşe nineye yavaş yavaş bir şeyler anlatıyordu. Bazan çavuşun da gözleri doluyor sesi titriyor, boğazına bir şey tikanıyormuş gibi oluyordu. Ayşe nine göz yaşlarını elinin tersile siliyor ara sıra da endişe ile Hasanın nerede olduğunu öğrenmek istiyordu. Yemek zamanına kadar konuştular. Yemeği ocağın başında yiyorlardı. Hasan babasının yanına oturmuş, onun kolundaki parlak şeritleri okşuyor, sayıyor ve bir takım hesaplar yapıyor sonra babasının yüzüne tatlı tatlı bakıyordu. Bunu Ayşe nine görmüştü. Hasana karşı senelerdenberi şefkat ve muhabbetle gönlünü bağlayan ihtiyar, babasının onu götürceğinden korkuyordu. Çavuş sekiz sene evvel karşiki köyde Hasan ağının kızı Zeynep'e sevdiği ve o yıl harmanda düğünleri olacakken birden bire askere gittiğini sonra Zeynepin bir oğlan doğurduğunu, fakat çocuğun bir gün ortadan kaybolduğunu bunu da askere gelen arkadaşlarından öğrendiğini ağıyla ağıyla Ayşe nineye tahta boşta anlatmıştı. Yemekten sonra tekrar tahta boşta oturdular. Ayşe nine çavuşa şekerli bir kahve yaptı. Hasan babasının sigarasını o caktan yaktı. sonra onun yanına uzandı ve uyudu. Ayşe nine titriyen sesle çavuşa Hasanı götürüp götürmeyeceğini sordu. Bekir çavuş senelerdenberi oğluna analık yapan bu ihtiyarın kalbindeki acıyı daha onu görür görmez anlamıştı.

— Hayır Ayşe nine.. Hasan senin yanında kalacak. Benim burada oturmama imkân yok.. Vazifeden bırakmazlar.. Ben ara sıra gelir sizi görürüm. Hasan benim evladım olduğu kadar senin de evladın sayılır..

Çavuş yanında uyuyan Hasanın kumral saçlarını okşadı. Ve Ayşe nineye hikâyesinin son kısmını anlatmaya başladı.

— Askere köyden gelen arkadaşlardan biri bir gün beni çağırdı. Ve

— Bekir çavuş dedi.. Senin Hasanın kızı Zeynep bir gece çocuğu almış köyden uzak bir yere götürmüş bilmem gayri öldürdü, bilmem dağlara bıraktı. Hasan o sabah çocuğu göremeyince çıldırmış gibi olmuş. Zeynep söylemesi için basmış dayığı basmış dayığı, fakat bir türlü söletememiş. Nihayet Hasan bütün kırları, bayırları, dağları arattı çocuğu bulmanın imkânı olmadı. Dedi..

Yüreğim yanarak dinledim. İçimden o kahpeye öyle kızıyorumki eğer elimde olsa idi parça parça edecektim.

— Sonu var —

İlân

Aydın tapu sicil muhfiizliğinden:

İncirliova nahiyesinin hacı Alioba köyünün akgül mavkiinde doğusu Sarı Mehmet ve evlâtları şimalen Sarı Hüseyin veresesi garben Sarı Hüseyin veresesi ve hacı Ali Balı hafız İbrahim güneyi hacı oğlu otlağı ve yine aynı mevkiide doğusu Ali oğlu Mestan vereseleri şimalen hafız Ali garben cenuben Sarı Mehmet ve evlâtları ve İbrahim ağa tarlası ile çevrili bu iki kıta tarla birinci sayıda yazılı tarlayı hacı Ali obasından paşanın arap İbrahim ve oğlu Mehmetten 20 madeni liraya ve ikinci sayıda olan tarlayı da İncirliovadan Cihan oğlu Mehmetten 30 senedenberi haricen 10 madeni liraya satın almak suretile 35 senedir Sarı Mehmet ve zevcesi Havva ve oğulları Kerim ve Sefer ve Şakir ve Sadığın tasarruflarında iken bunların birbiri arkasına ölmeleleriyle Şakir ve Raşit kaldığı köy kurulu tarafından verilen tasdikli ilmühaberle tescili istenilmektedir.

Fihristler üzerinde yazılan araştırmada kayıtları bulunmadığından senetsiz tasarrufata kıyasen gazete ile ilân tarihinden 11 gün sonra mahalline memur gönderilecektir.

Bu yerle bir alâkası olanlar varsa yerinde bulunacak memura ve yahut ta o güne kadar 1379 fiş numarasile müracaatları ilân olunur. (220)

ilân

Aydın vilâyet daimî encümeninden:

Aydın - Muğla yolunun 55+900 — 57 + 100 kilometreleri arasında 3683 lira 75 kuruş keşif bedelli adı kaldırım inşaatı açık eksiltme usulile eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 21/9/939 perşembe günü saat 16 da vilâyet daimî encümeni salonunda yapılacaktır.

Bu işe ait keşif şartname ve sair evrak Aydın nafia müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat mikdarı 276.28 liradır.

İsteklilerin muvakkat teminatları, Aydın vilâyetinden bu iş için alacakları ehliyet vesikaları ve ticaret odası vesikalarıyla yukarda yazılı gün ve saatta Aydın vilâyet encümeninde kazır bulunmaları ilân olunur. 2 8 14 19 (211)

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira. Altı aylığı 3 liradır. İdare yeri: Aydın'da C. H. P. Basımevi.

gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilânlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

* RADYO *

PERŞEMBE 7/9/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

12.30 Program

12.35 Türk müziği.

Okuyan: Necmi Rıza ahıskan

Çalanlar: Cevdet kozan, Ruşen kam

1 — İshak - bayatı peşrevi

2 — Ali efendi - bayatı şar.

(Daim seni ben ararım)

3 — Şevki bey - uşşak şar.

(Esirizülfünüm ey yüzü mahım)

4 — Ali efendi - uşşak şar.

(Sen ey servirevan ruhsarı gül-gün

5 — Selahaddin pınar - bayatı şarkı (Delisin deli günlüm)

6 — Halk türküsü (Yağmur yağar ordan burdan)

13.00 Memleket saat - ayarı,

ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15 14.00 Müzik (karışık program)

19.00 Program

19.05 Müzik (oda müziği pl.)

19.30 Türk müziği (fasıl heyeti)

20.15 Konuşma (ziraat saati)

20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

20.50 Türk müziği:

Okuyan: Radife neydik

Çalanlar: Ruşen kam, Cevdet kozan, Zühtü Bardakoğlu

1 — Vasilaki - kürdilihicaz-kâr peşrevi

2 — Selaheddin pınar - krd-hicazkâr şarkı (Aşkınla yanan gönlüme busenle şifa sun

3 — Piyanist yorgi krdhkâr şarkı (Neşe ile geçen)

4 — Cevdet kozan - ud tak-simi

5 — Udi İbrahim - krdhkâr şarkı (Sarı bir gül gibi)

6 — Şükrü şenozan - buse-lik şarkı (Gönül harareti sönmeyez)

II — Okuyan: Sadi hoşses :

1 — Bol ahenk Nuri bey - rast şarkı (Mailem bir nazlı yare)

2 — Rerik fersan - rast şar. (Ay eyle suçum)

3 — Şemsettin Ziya - mahur şarkı (Şu güzele bir bakın)

4 — İsak varan - mahur şar. (Şu gümüş ırmağın)

5 — Nikolaki - Mahur saz semaisi

21.30 Konuşma

21.45 Neşeli plaklar - R.

ESKİ GAZETE ve MECMUALAR

Bir kilo Gazete varlığı gün-de iki yavruyu doyurur. Okuduğunuz eski gazete ve mecmuaları Çocuk Esirgeme Kurumuna vermenizi Kurum saygıyla diler.

21.50 Müzik (bir operet seleksiyonu)

22.00 Müzik (küçük orkestra şef: Necip Aşkın)

1 — Walther schrader Akşam üzeri (Hazin parça)

2 — Levini hümoresk

3 — Gerhard Widkler donma şikita (İspanyol uvertürü)

4 — Rubinstein kostümlü balo süitinden: Toreador ve endülüs

5 — Fritz köpp Yaz akşamı süiti

6 — Jac Grit Mayıs ihtişamı (vals)

7 — " Marş

23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, ve tahvilat, kam-biyo-nukut borsası (fiat)

23.20 Müzik (cazband - Pl.)

23.55-24.00 Yarınki program

Aydınlılara müjde koçarlı menba suyu satışına başlandı

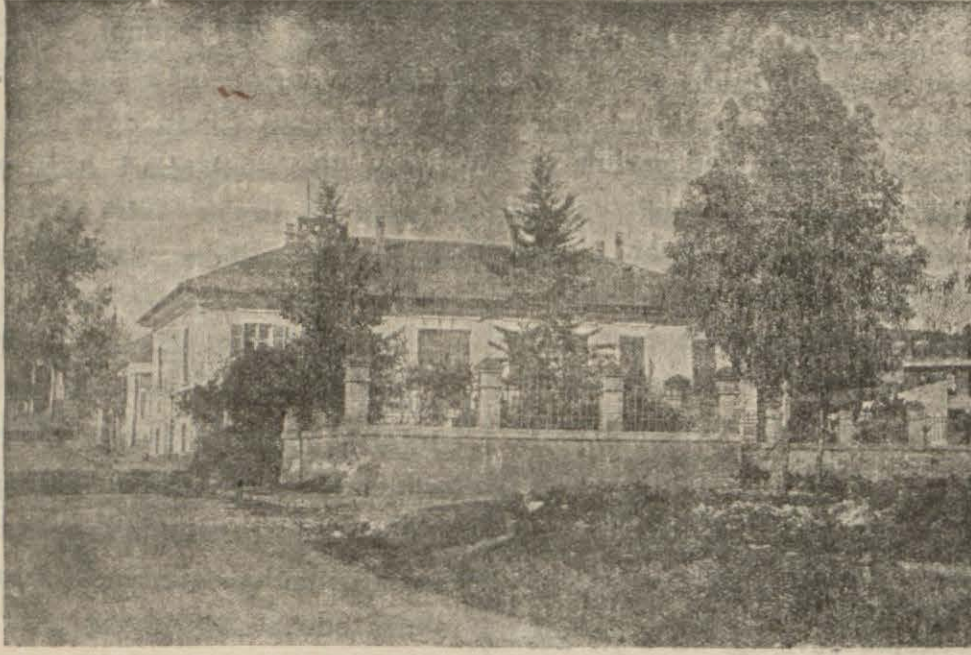
Koçarlı ihtiyar meclisi, Koçarlı'nın % 6 mikyası ma dereceli menba suyunu Aydında da satılığa çıkarmıştır.

Su, ağız mühürlü damacanalara satılmaktadır. Araba ile evlere ve mağazalara gönderilen 25 kiloluk bir damacananın fiyatı 20, yerinden alınırsa 15 kuruştur.

Su her gün taze olarak getirilmektedir. Temiz su ve muntazam işten emin olabilirsiniz. Abone olmakta acele ediniz.

Deposu : Aydında Hava kurumu ittisalinde Avukat Bay Neşet Akkorun yazıhanesi altında. (167)

Sağlık Yurdu açıldı

Aydında Hasan efendi mahallesinde sağlık yurdu, şimdilik cerrahi kadın hastalıkları ve rontken servisi ikmal edilerek açılmış. Hasta kabulüne başlamıştır.

Yurtta birinci sınıf mütehassıs doktorlarımız tarafından her türlü erkek kadın ameliyatları ve rontken muayeneleri yapılmakta ve tedavileri fennin son kabul ettiği tıbbi esaslar ve elerkaide dairesinde takip edilmektedir.

6 Ay

Vade ile elbise

Yaptırmak isterseniz kadın ve erkek terzisi Muzaffer Eraydına koşunuz

Terzihanemde Sümerbank yerli mallarının hemen en emsalsiz kumaşlarıyla ve 6 ay vade ile bilûmum memurlarımıza elbise yapmaktadır.

En mutenâ bıçkı dikişle ve en özenişli provalarla müşterilerimizi memnun etmek ısrarındayım.

Memurlarımızın bu fırsattan istifadeye koşacaklarını umarım.

Kadın ve erkek terzihanesi
Muzaffer Eraydın
Demiryolu caddesi: Aydın

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatleri

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	3 — 4	Dr. Remzi (Çocuk mütehassısı)
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaz (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözaydın

1 den 6 numaraya kadar

Hepsi ayrı ciltlerde ve Köycülük bürosundan verilen formüle göre köy defterleri sayın müşterilerimizin emirlerine matbaamızda hazırlanmıştır.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir

Fiyatı **25** Kuruştur.

Okul talebelerine

Basımevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi **5** Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır

Vergi Bordroları

Maliye Vekâletinin son kabul ettiği formül üzerine muhtelif boyda vergi bordrolarını yalnız matbaamızda bulursunuz.

Her Nevi Baskı, Cilt işleri

Temiz işçilik, düzgün baskı, en iyi kâğıt.. Buna mukabil ucuzluk isteyenler matbaamıza baş vurmalıdır..

Köy nüfus defterleri hazırlanmıştır

200, 400 sahifelik ciltler 125-200 kuruştur

C. H. P. Basımevi

Aydın As. Sa. Al. Komisyonundan :

Aydın birliğinin ihtiyacı binek hayvanile koşum için mekkâri esteri alınacaktır. Satmak isteyenlerin her gün sabah saat 9 dan akşam saat 18 e kadar askerî satın alma komisyonuna müracaat etmeleri.

5. 7. 9. 12. (216)

Bölge sanat okulu direktörlüğünden:

Maarif vekilliğinin emirleri icabı 25/9/939 gününde tedrisata başlanacaktır. Okul talebesinin bu tarihte okulda bulunmaları.

7, 9, 11, 13, 15, 17 (221)

Bölge sanat okulu direktörlüğünden

Okulumuza paralı yatılı ve neharî talebe kayıt ve kabulüne 30/9/939 gününe kadar devam edilecektir. Aşağıdaki şeraiti haiz olanların belgeleri ve altı adet 4,5/6 ebadındaki iyi çekilmiş fotoğraflarıyla birlikte tatil günleri dışında her gün saat 9 dan 17 ye kadar okula başvurmaları.

- 1 — Türk olmak.
- 2 — 13 yaşından aşağı, 17 yaşından büyük olmamak.
- 3 — Beş sınıflı ilk okuldan mezun bulunmak.
- 4 — Sıhhati sanat tahsiline

elverişli bulunmak.

5 — Orta veya lise veya bu derecedeki okulların her hangi sınıfında iki yıl üst üste sınıfta kalmamış olmak.

Belgeler:

A — Nüfus kâğıdı

B — Aşî kâğıdı.

C — İlkokul diploması (ve ya tasdikname)

D — 6 adet fotoğraf

Not: Neharî talebenin yoksul ve çalışkan olanlarına okulda öğle yemeği verilir.

7, 9, 11, 13, 15, 17 (222)

İhtiyaz sahtibi ve Umumi Neşriyat
Müdürü : Ettem Mendres
Basıldığı yer
C H P Basımevi